

SNÁD' UŽ NETREBA ZDÔRAZŇOVAŤ, ŽE DIAKONIA (SLUŽBA) PATRÍ K CIRKVI

Diakonia patrí k cirkvi! Aké „svetoborné“ tvrdenie. Ved' cirkev – tá naša – má zriadenú diakoniou „hádám aj 16“ rokov. Dnes už evanjelici vedia, koľko zariadení vybudovala a akú prácu rozvíja. Alebo je diakonia súčasťou našej cirkvi už dlhšie? Žeby tu bola už aspoň 76 rokov? Zdá sa, že áno. Ale „zrejme“ ani táto informácia nie je až taká presná. Diakonia je súčasťou cirkvi od jej vzniku. Diakonia – ako náplň programu cirkvi je tu od Ježišovho misijného príkazu: Chod'te teda, čiňte mi učeníkmi všetky národy, krstiac ich v meno Otca i Syna i Ducha Svätého a učiac ich zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal. Ajhľa, ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta. Amen. (Mt 28,19-20) To nie je „len“ o zvestovaní a počúvaní slova. Nie je to ani „len“ o krstení a vyučovaní veriacich. Je to o vzťahu človeka k Bohu a Boha k človeku. A zároveň je to o vzťahu človeka k človeku, od srdca k srdcu. Pretože: ...kto nemiluje brata, ktorého videl, ako môže milovať Boha, ktorého nevidel? (1.Ján 4, 20) Cirkev a diakonia tvoria neoddeliteľný celok. Ježiš povedal: Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil a dal život ako výkupné za mnohých. (Marek 10:45) O tom, čo tu bolo skôr, či cirkev, alebo diakonia, by sa dalo teda aj pouvažovať. Ale to nie je našou záležitosťou. Chcem len poukázať na to, že diakonia nie je módna záležitosť posledných rokov života našej cirkvi, ale je jej základnou zložkou od jej vzniku. Diakonia – nie len ako inštitúcia – ale ako služba blížnemu potvrdzuje, že zvestované slovo Božie nepadlo do trnia ani na cestu, ale do úrodnej pôdy ľudských srdc, z ktorých vyrastá úprimná túžba uplatniť lásku a vieru v Pána Boha zoči-voči blížnemu.

Diakonia má množstvo možností, foriem a náplní. Čokoľvek dobré, prospešné a s láskou vykonané pre blížneho je vítané a nezaplatiteľné. Chcem preto apelovať predovšetkým na nás, predstaviteľov cirkevných zborov, presbyterov, aby sme v našom vlastnom prostredí, s bratmi a sestrami ktorých máme okolo seba využili dary, schopnosti a fantáziu na praktické uplatnenie toho, čo zvestujeme, počúvame a veríme. Pravdaže, viera má mnoho prejavov. V krásnych stavbách, zveľádňovaní majetku, mnohorakej spolkovej činnosti. Avšak ak je viera v zbore bez služby tým, ktorí potrebujú, aby ich niekto navštívil, vypočul, zodvihol, modlil sa s nimi, nakrmil a obliekol, potom je taká viera len prázdny pozlátok.

Úprimná vďaka patrí všetkým tým, ktorí sa rozhodli popasovať a zápasit' so všetkými prekážkami, ktoré boli a sú pri zriaďovaní a chode diakonických zariadení. Vďaka patrí všetkým, ktorí sa rozhodli spojiť a uplatniť svoju lásku, cit, rozum a schopnosti pre zriadenie zborovej diakonie vo vlastných cirkevných zboroch. Vďaka patrí tým, ktorí slúžia aj jednotlivu, potichu, bez toho, aby o tom vedelo zborové predsedníctvo,

tvo, lebo vedia, že začať treba od seba. Lebo poznajú slová Ježiša Krista: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili. (Mt 25,40)

Mgr. Daniel Košťal, ev. farár

Obsah čísla

Úvod (Daniel Košťal).....	1
Sú rozdiely medzi inštitucionálnou a zborovou diakoniou? (Ján Huba).....	2
Z histórie zborovej diakonie (Zuzana Kolárovská).....	3
Z aktivít súčasných zborových diakonií.....	4 - 6
Spoločná budúcnosť? (Ján Huba).....	6
Aktuality z Ústredia a stredísk Evanjelickej diakonie (Marta Lipovská).....	2, 7
Inzeráty.....	8

SÚ ROZDIELY MEDZI INŠTITUCIONÁLNOU A ZBOROVOU DIAKONIOU ?

Keď dvaja robia to isté, nemusí to byť to isté.

Inštitucionálnou diakoniou nazývame činnosť, ktorú riadi a vykonáva organizácia, cirkvou na tento účel založená. Túto činnosť v súlade s poverením vykonáva celoštátne, alebo aj v medzinárodnom rozmere. Pri zborovej diakonii diakonické aktivity vykonáva časť cirkevného zboru (CZ) ako súčasť svojej služby v regióne, v ktorom pôsobí. Za týmto účelom môže CZ založiť aj právny subjekt - organizáciu.

Aby sme lepšie pochopili pojem zborovej diakonie, pokúsím sa najprv zdefinovať spoločné črty, viažuce sa na obidve formy diakonických organizácií vyplývajúce zo zriaďovateľstva: Evanjelickou diakoniou - stredisko Evanjelickej diakonie (SED) a cirkevným zborom - zborová diakonia (ZbD) a ich osobitné charakteristiky.

Čo nás spája?

Obidve formy diakonической práce vychádzajú z rovnakých motívov:

- diakonia je praktická služba cirkvi, motivovaná kresťanskou láskou,
- väčšina personálu, slúžiacich, je členmi ECAV na Slovensku,
- takmer zhodná cieľová skupina - ľudia v núdzi,
- rovnakí partneri (samospráva, 3. sektor, zahraničie),
- rovnaký spôsob financovania,
- predpokladajú iniciatívu zdola - od cirkevného zboru.

Čo je rozdielne?

Hlavné rozdiely medzi diakonickými organizáciami sú v:

- zriaďovateľských funkciách,
- zodpovednosti pred zákonom - za činnosť, alebo prevádzku zariadenia (kto),
- kontrolnej činnosti,
- primárnej finančnej podpore organizácie, oblasti pôsobenia.

Rozdiely vyplývajú z rozhodnutia CZ:

- či sa rozhodne diakonickú službu zaradiť do siete organizácií, ktorú na tento účel vytvorila vlastná cirkev (v našom prípade ED ECAV) a očakáva od nej odborné metodické riadenie, vzdelávanie personálu a kontrolu, alebo

- tieto úlohy zabezpečí členmi vlastného cirkevného zboru, príp. inými odborníkmi, na základe zmluvných vzťahov. Do tejto zodpovednosti patrí aj primárna finančná podpora, ktorú je potrebné zabezpečiť popri financovaní na základe výkonu služieb vo verejnom záujme.

V čom nie je rozdiel

O obidvoch typov diakonických organizácií je potrebná aktivita CZ, teda iniciatíva „zdola“. Obidva typy organizácií majú spravidla právnu subjektivitu a pre ich samosprávne funkcie sú delegované osobnosti miestnym CZ.

Činnosť ED v prospech cirkevných zborov

Najprv sa pokúsím vymenovať, čo nie je úlohou ED vo vzťahu ku CZ: Evanjelická diakonia nie je založená na výkon zborových diakonických aktivít, ani na investičnú činnosť pre cirkevné zbory.

Štatút ED pamätá na to, aby odborný potenciál i postavenie ED v spoločnosti bolo nápomocné aj diakonii, vykonávanej na úrovni CZ. Je to hlavne v:

- odbornej sociálnej oblasti – ED poskytuje CZ poradenstvo pri zakladaní diakonической organizácie, pomáha pri vypracovaní sociálneho projektu v súvislosti s registráciou organizácie, ako poskytovateľa sociálnych služieb. ED prijme miesto v delegácii CZ pri jednaní so sociálnymi úradmi samosprávy, alebo obce,
- oblasti právnej – ED poskytuje CZ poradenstvo pri zakladaní diakonической organizácie. Na tento účel vypracovala Manuál pre zakladanie Zborovej diakonie a Vzorový štatút ZbD (v náväznosti na prijatie nového zákona a postupujúcej transformácie sociálnych služieb bude Manuál aktualizovaný),
- oblasti projektovej - na základe požiadavky cirkevného zboru ED posúdi stavebný projekt diakonického zariadenia vo väzbe na výkon konkrétnej sociálnej služby.
- ED motivuje a vzdeláva členov a spolupracovníkov cirkevných zborov v diakonicko- sociálnej oblasti. S kurzami zameranými na individuálnu i zborovú diakonickú činnosť navštívila ED viac, ako 100 CZ a s Biblickou školou Martin spolupracuje na výchove diakonických spolupracovníkov cirkevných zborov.
- Významná je aj mediálna a publikačná podpora ED činnosti zborových diakonií, hlavne cez časopis „diakonia.sk“.

Pomoc diakonickým aktivitám cirkevných zborov.

Evanjelická diakonia pozná problémy organizácií, ktoré rozbiehajú svoju činnosť v sociálnej oblasti a okrem investičných nákladov musia počítat' aj s prevádzkovými nákladmi na prvé obdobie činnosti a na prípadné krízové obdobia prevádzky. Preto sa ED rozhodla podľa svojich možností pomôcť kvalitným projektom, zameraným na diakonické aktivity realizované v regiónoch cirkevnými zbormi, alebo diakonickými organizáciami. Keďže takáto pomoc nie je možná zo štátnych prostriedkov, založila na tento účel Fond rozvoja diakonie, v ktorom zhromažďuje tzv. vlastné prostriedky na podporu diakonických projektov. Z tohoto zdroja ED podporila tieto zborové diakonické aktivity v CZ:

Bethesda n.o. Sp. N. Ves, Damaris n.o. Komárno, Kodrant n.o. Hanušovce, Detské opatrovateľské centrum Púchov, Bétel Vrbovce, Združenie pre lepší život Rankovce, KPS - Príprava dobrovoľníkov (z 2 CZ), Banka kompenzačných pomôcok - ÚED a 2 pobočky, SED Veľký Slavkov, ZbD CESTA NÁDEJE Košice, Projekt HNIEZDO CZ Prešov-2x, Slatina n./B.

Okrem toho ED podporuje aj humanitárne aktivity CZ, zvlášť na zmiernenie chudoby a sociálneho vylúčenia. V rámci tejto pomoci ED poskytuje partnerom na zborovej úrovni hlavne potraviny a šatstvo, určené marginalizovaným jednotlivcom a skupinám obyvateľstva. Za r. 2006-7 rozdelila ED napr. potravinové konzervy za viac, ako 9 mil. Sk.

Ján Huba

Spoločná budúcnosť ?

Iniciatíva zo strany zborových diakonií

Pracovníci zborových diakonií po niekoľkoročnej činnosti zistili, že v činnosti sú dosť osamotení. Chýba im zosieťovanie, príslušnosť ku silnej, odborne vyprofilovanej organizácii, ktorá je spoločnosťou uznávaná a rešpektovaná. Táto príslušnosť je zvlášť citlivá pri častých zmenách, vyplývajúcich z prebiehajúcej transformácie a novelizácie zákonov.

dokončenie na str. 7

HISTÓRIA DIAKONIE ZAČINA ZBOROVÝMI AKTIVITAMI

Vždy, keď sa hovorí o diakonii, zaznie aj jej definícia. Jedna z nich je: Diakonia je služba poskytovaná kresťanmi všetkým ľuďom, odkázaným na akúkoľvek službu v ich duchovnom, telesnom (zdravotnom) a sociálnom stave.

V začiatkoch kresťanstva bola diakonia službou, ktorú kresťania preberali na seba z lásky k Pánovi Ježišovi Kristovi. V jeruzalemskom cirkevnom zbore (CZ) – ako prvom, rozdelili úlohy medzi tými, ktorí doň patrili podľa darov (Sk 6,1-7). Celý CZ a zvolení diakoni prijali Ježišovo poverenie a zodpovednosť za blížnych. Neskôr povedal apoštol Pavel zaujímavé slová, ktoré veľmi súvisia s vierou a skutkami: Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie sami zo seba; je to dar Boží; nie zo skutkov, aby sa nikto nechváľil. Veď sme Jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi na dobré skutky, v ktorých nás Boh už prv spôsobil chodiť (Ef 2,8-10). Do praktického života viery v protestantských cirkvách v ktorých sa zdôrazňuje milosťou ste spasení skrze vieru ... nie zo skutkov ... sa začala služba blížnym – diakonia – nenápadne vytrácať namiesto zdôraznenia, že skutky lásky sú dôsledkom viery a v praktickom živote jej dôkazom.

Pán Boh však vzbudil jednotlivcov, ktorí svoju vieru videli v spojitosti so službou blížnym. Títo prispeli k rozvoju diakonie v Nemecku a zohrali v nej veľkú úlohu. Možno spomenúť najmä:

August Hermann Francke (1663-1727) v Halle. Svoju službu blížnym začal v svojom CZ a v jeho sídle: začal poskytovať jedlo pre chudobných, založil sirotinec, ubytovňu pre študentov, lekárňu, nemocnicu, ... Týmito jeho aktivitami bolo celé mesto zmenené.

Theodor Fliedner (1800-1864) v Kaiserswerth, mestečku na rieke Rýn pri Düsseldorfe, začali spolu s manželkou starostlivosťou o väzenkyne, ich vzdelávaním pre integráciu do spoločnosti, založili jasle, škôlku, školu pre ženy, nemocnicu a vzdelávanie ošetrovateľského personálu, založili sesterstvo diakonís a materské domovy (podľa jeho vzoru bolo založené aj sesterstvo diakonís v Liptovskom Mikuláši).

Johann Hinrich Wichern (1808-1881) v Hamburgu. Svoju službu začal v CZ starostlivosťou o deti a mladých mužov z ulice, vzdelával ich a založil mužský diakonát. Na základe jeho improvizovaného prejavu vo Wittenbergu (1848) v ktorom predstavil svoj program, bola založená vnútorná misia a diakonia. To sa pokladá za vznik Diakonického diela Evanjelických cirkví v Nemecku. Šlo mu o kresťansky zodpovednú pomoc ľuďom, ktorí pre nezamestnanosť, choroby, invaliditu a starobu žijú vo zvlášť ťažkých podmienkach. Vypracoval výchovný princíp, žiadal uplatňovanie všeobecného kňazstva – všeobecný diakonát. Podľa slov Pána Ježiša: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili ... (Mt 25,40) majú kresťanská zvesť a sociálna pomoc stáť rovnoprávne vedľa seba.

Začiatky diakonie v Nemecku potvrdili, že služba jednotlivcov (ktorí sa stali zakladateľmi a inšpirátormi kresťanskej pomoci) sa šírila aj mimo ich CZ-ov a krajiny a že bez aktivít „zdola“, z CZ-ov, niet účinnej diakonie. Toto potvrdzujú aj začiatky diakonickej služby na území Slovenska.

V Bratislave, v nemeckom evanjelickom CZ, bol už v r. 1794 založený sirotinec pre chlapcov a o 11 rokov neskôr sirotinec pre dievčatá. V r. 1799 zložil neznámy prešporský občan do cirkevnej pokladne 2 000 zlatých pre chudobné choré osoby. V r. 1891 CZ zriadil zborovú diakoniou (Diakonický ústav Gallneuekirchen poskytol dve sestry - diakonisy) a 2. augusta otvoril vlastný diakonický domov. V r. 1930 bolo v ňom 58 sestier. Sestry pracovali v evanjelickej nemocnici, diakonickom domove a CZ. Diakonia sa postupne rozširovala aj do CZ v Petržalke, Prievoze, Sv. Jure a v

Grinave. Diakonisy boli vysielané i na vysunuté stanice v Modre, Spišskej Novej Vsi, Kežmarku a v Levoči.

V Starej Turej začali sestry Mária a Kristína Royové službou deťom, ktorá sa postupne rozrastala aj dospelým (najmä alkoholikom). Začínali spontánne, bez akýchkoľvek štruktúr, v rámci vnútornomisijného spolku Modrý kríž. V r. 1901 zriadili útulňu pre deti „hauzírerov“, v r. 1911 začala stavba nemocnice, v r. 1912 vysvätením sestričiek - diakonís (všetkých ich bolo asi 36) bola oficiálne založená diakonia, v r. 1926 bol zriadený detský domov Chalúpka, v r. 1930 bol založený ženský diakonický spolok Vieroslava a v r. 1933 starobinec Domov bielych hláv. Ako vidno, celá práca sa rozvíjala v CZ, pre ľudí v ňom a v jeho sídle. Ale služba sestričiek - diakonís a Modrého kríža sa postupne rozšírila do viacerých dedín Slovenska.

Aj sirotinec v Modre začal v zborových podmienkach (v r. 1905) starostlivosťou o päť detí v rodinnom dome, ktorý pre tento účel darovala ses. Hýľová.

Ballovský dom Betánia CZ Liptovský Mikuláš sa stal v r. 1930 domovom pre starých ľudí. Jeho časť bola cirkevným zborom poskytnutá pre potreby rodiacej sa slovenskej evanjelickej diakonie. Tá vznikla v roku 1931 ako Spolok slovenskej evanjelickej diakonie. Od 15.9.1935 sa Betánia dostáva viac do povedomia ako Materský domov sestričiek - diakonís. Do zrušenia prešlo cez Materský domov okolo 100 diakonís. Aj keď pracovali na území CZ (v sirotinci, nemocnici, ...), boli vysielané do služby aj do iných miest: Modra, Banská Bystrica, Martin, ...

V Liptovskom Mikuláši vidíme ZbD spojenú s celocirkevnou diakoniou. Zo strany ZbD bolo pekné, že podporila celocirkevnú diakoniou. Služba CZ sa zamerala hlavne na podporu sestričiek, ktoré vykonávali aj službu namiesto ostatných členov CZ.

V r. 1991 bola Slovenskou evanjelickou cirkvou a. v. založená celocirkevná Evanjelická diakonia ECAV (ďalej ED) so sídlom v Bratislave. Po vytvorení Ústredia ED (1995) toto postupne prijalo rozhodnutie venovať sa ľuďom v CZ, ktorí si svojich starých a chorých opatrujú v domácnostiach. Tak vznikla myšlienka rozvoja Zborovej diakonie (ZbD) prostredníctvom Kurzov opatrovania v domácnosti, s ktorými pomáhali sestry diakonisy Barbara Haug a Marie-Luise Rieger. Na začiatku museli presviedčať aj br. farárov a ses. farárky o dôležitosti prednášok pre opatrujúcich, že im budú pomocou pri ich náročnej službe. Na jar a v jeseni začínali svoje prednáškové výjazdy po CZ, neskôr sa pridali aj ses. Helene Brändle a Anne-Rose Schwarz. Od jesene v r. 1998, ako vedúca Referátu ZbD začala s CZ komunikovať i farárka Zuzana Kolárovská. Do konca r. 2003 bolo navštívených 119 CZ ECAV.

Podľa záznamov boli v tom čase v 48 CZ rôzne formy zborových diakonických aktivít, čo predstavovalo 40,40% z navštívených CZ a 14,50% zo všetkých CZ ECAV (326). Najviac to boli rôzne formy návštevných služieb (NS), ktoré sú veľmi potrebné aj pri opatrovaní v domácnosti. Len veľmi malý počet CZ si „trúfol“ aj na opatrovateľskú službu (OpS). Sú to: Martin, Liptovský Mikuláš, Dolný Kubín, Východná, Košice, Komárno, ... Každý CZ si volil niektorý z typov OpS (bez právnej subjektivity, účelové zariadenie CZ, nezisková organizácia - n. o.). CZ Bratislava - Prievoz si založil ADOS - Agentúru domácej ošetrovateľskej služby. CZ Galanta, v rámci ZbD na seba prevzal prevádzkovanie dvoch zariadení Centra sociálnych služieb pre starších občanov: Samaritán v Galante a Simeon v Kajali.

Keď sme v r. 2007 z ÚED na CZ poslali dotazníky na stav ZbD, chceli sme zistiť, čo sa v nich v tomto smere zmenilo, kde je potrebná a aká pomoc, ale aj preto, aby sme sa potešili zo služieb tých, ktorí ich poskytujú a mohli o tom hovoriť. Očakávame, že nám všetky CZ vyplnené dotazníky v dohľadnom čase pošlú, za čo ďakujeme a tešíme sa na ne.

Zuzana Kolárovská, ev. farárka

Z AKTIVÍT SÚČASNÝCH ZBOROVÝCH DIAKONIÍ

Pre lepší prehľad čitateľa o súčasných diakonických aktivitách na zborovej úrovni sme požiadali predstaviteľky/ov niektorých zborových diakonií o krátku informáciu a foto. Samozrejme, nie je to úplný prehľad o zborových diakoniách. V našom časopise sme už predstavili Zborovú diakoniou CZ Martin (2006, č. 2) a verím, že budeme mať ešte príležitosť zoznámiť Vás s ďalšími. Príspevky boli redakčne krátené.

Zborová diakonia CESTA NÁDEJE - CZ ECAV Košice

Zborová diakonia (ZbD) CESTA NÁDEJE cirkevného zboru ECAV Košice vstúpila v roku 2007 do štvrtého roku svojho pôsobenia. Jej vznik ako samostatnej organizačnej jednotky v rámci cirkevného zboru však nebol jednorázovým aktom. Tak, ako pred sejbou je čas na orbu, predchádzali tomu vytrvalé modlitby malej skupinky sestier presbyteriek so ses. farárkou Emíliou Hreškovou. Vízia dostávala postupne jasnejšie kontúry. Po schválení zborovými grémiami bola ZbD zaregistrovaná na Štatistickom úrade SR ako neštatná príspevková organizácia. ZbD zabezpečuje a poskytuje v duchu kresťanskej lásky k blížnemu duchovní, duševnú a telesnú službu a materiálnu pomoc tým, ktorí túto službu a pomoc potrebujú, najmä osamelým, starým, dlhodobo chorým, či inak postihnutým ľuďom.

Jej hlavnú činnosť predstavuje v súčasnosti opatrovateľská služba v domácnosti (OpS). Túto službu poskytujeme občanom na celom území mesta Košice, bez rozdielu vierovyznania, v zmysle §15 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci. Vedúcou ZbD bola do marca 2006 ses. Zlata Šallingová. Jej služba a niekoľkoročná obetavá práca prispeli k vzniku i k ďalšiemu rozvoju ZbD. V súčasnosti na tomto mieste pôsobí ses. Zuzana Katreniaková.

O narastajúcej potrebe opatrovateľskej služby v domácnosti svedčí aj skutočnosť, že zatiaľčo v roku 2004 sme mali 11 klientov a 16 opatrovateliek, v roku 2006 sme mohli našu pomoc poskytnúť spolu 46 klientom v celkovom rozsahu 20.711 hodín, prostredníctvom 29 opatrovateliek. Na plynulom zabezpečení celého procesu pomoci starým a chorým ľuďom sa už niekoľko rokov výrazne podieľajú: ses. Anna Ruszová (vedúca opatrovateľskej služby), Daniela Hladeková (právna pomoc), Ľubica Štátná (psychologické poradenstvo), br. Bohumil Mazák a ev. farár Samuel Linkesch.

Neodmysliteľnou súčasťou budovania OpS sú pravidelné pondelkové stretnutia a duchovná príprava opatrovateliek

pod vedením ses. farárky Emílie Hreškovej. Výklad Božieho Slova s príkladmi služby Pána Ježiša, spoločné modlitby za opatrovaných, ich rodiny, ako aj zdieľanie osobných životných ťažkostí a radostí, sú zdrojom vzájomného povzbudenie a obohacovania. Keďže počet ľudí, ktorí potrebujú pomoc narastá oveľa rýchlejšie ako počet slúžiacich z nášho CZ, v našej ZbD sú ako opatrovatelky zamestnané aj sestry z iných protestantských denominácií a z katolíckej cirkvi. Cez spoločnú službu blížnym máme príležitosť nachádzať, upevňovať a rozvíjať to, čo nás spája. Zároveň sa usilujeme ľuďom okolo nás vydávať svedectvo o tom, že kde v ľudských srdciach prebýva Duch Boží, tam prebýva aj jednota a pokoj.

Službu ZbD sa snažíme približovať členom oboch košických CZ ECAV každoročne počas Služieb Božích v rámci „Nedele diakonie“, ako aj širokej verejnosti napríklad prostredníctvom rozhlasovej relácie „Stále je komu pomáhať“ (rádio Lumen). Cennou inšpiráciou a podporou našej služby boli aj všetky doterajšie stretnutia s bratmi a sestrami z iných ZbD v rámci „Dní zborovej diakonie“ a možnosť zúčastniť sa podujatí poriadaných Evanjelickou diakoniou ECAV. Finančné zabezpečenie celej činnosti ZbD bolo doposiaľ možné najmä vďaka príspevkom z nasledujúcich zdrojov: VÚC Košického SK, platieb klientov, CZ Košice a Košice – Terasa, Evanjelickej diakonie, milodarov (od členov oboch našich CZ, ale napr. aj z Bratskej jednoty baptistov), 2% dane z príjmov, dotácia mesta a niektorých mestských častí mesta Košice.

Výzvou do budúcnosti pre nás zostávajú modlitby:

- za získanie priestorov, v ktorých by sme mohli poskytovať aj ďalšie formy starostlivosti núdznym,
- za novú podobu návštevnej služby v oboch CZ (zatiaľ prebieha skôr v skrytosti)
- za finančné a materiálne zdroje.

Našou túžbou je dať Pánu Bohu k dispozícii náš čas, schopnosti a doterajšie skúsenosti tak, aby sa pri ZbD CESTA NÁDEJE naplnili slová apoštola Pavla: „A som presvedčený, že Ten, ktorý počal vo vás dobré dielo, aj ho dokoná až do dňa Krista Ježiša“ (Filipským 1,6).

MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD.

Zborová diakonia ECAV Liptovský Mikuláš

Zborová diakonia pri Cirkevnom zbore v Liptovskom Mikuláši (ZbD) rozvíja svoju činnosť v rámci vnútromisijnej práce CZ. Je zaregistrovaná ako neštatný subjekt, poskytujúci sociálnu pomoc podľa zákona NR SR č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci a spĺňa podmienky tohoto zákona na poskytovanie sociálnej služby v prirodzenom rodinnom prostredí občana.

Opatrovateľská služba (OpS)

Zájemcovia sa informujú o možnostiach a podmienkach OpS na farskom úrade. Klient, resp. zástupca v spolupráci s opatrovatelkou upresnia požadované úkony OpS a vyplnia potrebné formuláre. Na ich základe CZ vydá rozhodnutie a spíše s klientom zmluvu o poskytovaní OpS. Kópiu písomností zasielame na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý sa vyjadruje, či klient spĺňa podmienky na poskytovanie OpS. Žilinský SK - odbor sociálnych vecí, mesačne informujeme podávaním hlásení o poskytovanej sociálnej pomoci.

V priebehu r. 2006 ZbD poskytovala dlhodobú OpS 15 klientom, z toho 10 ženám a 5 mužom. Priemerne bolo odpracovaných 646,5 hod./mes. Opatrovaní klienti boli starší ľudia v pokročilom veku, chronicky telesne a psychicky chorí, nevládni a osamelí, z toho 8 klienti boli bezvládni a ležiaci, ktorým bola poskytovaná náročná celodenná opatrovateľská starostlivosť. Okrem toho sme poskytovali poradenstvo a du-

chovnú podporu rodinám pri opatrovaní, resp. doopatrovaní chorého príbuzného.

Návštevná služba (NV)

Ďalšou, veľmi dôležitou činnosťou ZbD je NV. V r. 2006 ju ZbD poskytovala okrem klientov OpS ďalším 30 chorým, starým, osamelým ľuďom a poskytovala im duchovnú podporu. V časovom objeme to predstavovalo 439,25 hod./ročne. Svojou prítomnosťou sme chceli viesť do bežného života ľudí pochopenie, záujem a lásku. NV nie je obohatením iba pre navštvieneného, ale aj pre zborové sestry. Vzájomné stretnutie a Božia prítomnosť prináša do nášho života pokoj, silu i požehnanie.

Navštevovali sme aj chorých v liptovsko-mikuláškovej nemocnici. ZbD nadviazala spoluprácu aj s jej personálom. Informačné letáky o službách ZbD boli umiestnené na jednotlivých oddeleniach. Individuálne sme poskytovali aj OpS v domácnostiach okolitých obcí.

Ostatné aktivity ZbD

Medzi aktivity ZbD už štvrtý rok neodmysliteľne patria „Dni zborovej diakonie“. Ostatné podujatie sme usporiadali v spolupráci s Liptovsko-oravským seniorátom 21.-22. októbra 2006 v Lipt. Mikuláši. V rodinnom a priateľskom prostredí sa tu stretli členovia zborových diakonií z celého Slovenska, aby sa vzájomne poznali, povzbudili v službe bližným a obohatili sa novými poznatkami. Hlavnou témou stretnutia bola prednáška PhDr. Miliny Bubeníkovej Ako predchádzať vyhoreniu v opatrovateľskej službe. Popoludňajší program pokračoval seminárom pre pracovníkov ZbD a prácou v skupinách. Prednášali riaditelia Sliezskej diakonie a Evanjelickej diakonie. Na druhý deň bola slávnostne otvorená výstava o histórii ZbD v Liptovskom Mikuláši. Účastníci položili kyticu kvetov na hroby diakonís na miestnom cintoríne.

ZbD už tradične 2x do roka v spolupráci so zborovými farármi organizuje Večeru Pánovu pre starších spojenú s posedením a s príjemným občerstvením.

Významná je spolupráca ZbD so zborovými farármi CZ Lipt. Mikuláš a farárkou, poverenou duchovnou starostlivosťou o nemocnicu. ZbD spolupracovala tiež s VÚC v Žiline, MÚ Lipt. Mikuláš, s ÚPSVR, s nemocnicou v Liptovskom Mikuláši, s praktickými a odbornými lekármi a ďalšími organizáciami.

Činnosť ZbD mohla ďalej prebiehať aj vďaka príspevkom klientov, milodarom cirkevníkov, finančnému príspevku Žilinského samosprávneho kraja a Mestského úradu v Liptovskom Mikuláši. Zvlášť sme vďační Pánu Bohu za prijaté požehnanie pre našu prácu počas celého obdobia. Zariadenie je možné podporiť na číslo účtu 567 120 82/0900.

Ing. Peter Gärtner
riaditeľ farského úradu

Samaritán a Simeon

S myšlienkou prevádzkovať domov dôchodcov, kde by bolo postarané o ľudí, ktorí túto pomoc veľmi potrebujú, prišiel Mgr. Jaroslav Mlynár – zborový farár CZ ECAV v Galante. V spolupráci s Evanjelickou diakoniou otvoril cirkevný zbor Centrum sociálnych služieb pre starších občanov Samaritán, ktoré začalo svoju činnosť 1.4.2000 s kapacitou 23 obyvateľov. Spoluúčasť ED bola ukončená 28.12.2000. Postupnými stavebnými úpravami sa kapacita zariadenia zvýšila na 32.

Samaritán má výhodnú polohu - takmer v centre mesta, v tichej zóne. Sídlí v prízemnej budove, riešenej bezbariérovou. K dispozícii je 14 jednolôžkových izieb, päť dvojlôž-

kových a tri izby s intenzívnou starostlivosťou. Súčasťou zariadenia je jedáleň, bohato vybavená knižnica s čitateľským kútikom. Rozľahlý areál umožňuje obyvateľom na odpočinkových miestach tráviť príjemné chvíle na čerstvom vzduchu. K zariadeniu patrí aj kuchyňa, skladové priestory, práčovňa, dielňa a novovybudované stanovište pre autá.

Druhé diakonické zariadenie cirkevného zboru Simeon je vlastne organizačnou jednotkou Samaritána. Nachádza sa v zrekonštruovanej budove evanjelického CZ v dedinke Kajal - 6 km vzdalenej od Galanty. Vďaka Božej milosti začal svoju prevádzku 1.4.2004. Domov dôchodcov Simeon s kapacitou 11 miest je určený pre mobilných obyvateľov, ktorí sú ubytovaní v 5 jednolôžkových izbách a v 3 dvojlôžkových. Každá izba má sprchovací kút a WC. Súčasťou zariadenia je jedáleň, výdajňa jedál, sesterská kúpeľňa, chodba a kotolňa. Na nádvorí je evanjelický kostol, altánok a bohatá kvetinová parková úprava.

„Pomáhať inému človeku, aby miloval Boha, znamená milovať ho.“

Každý deň v Samaritáne a v Simeone začíname rannými duchovnými zamysleniami čítaním textov z knihy Tesnou bránou, modlitbou a nábožnou piesňou. Každý prvý pondelok bývajú služby Božie s prísľuhovaním Večere Pánovej a každý tretí pondelok v mesiaci služby Božie bez Večere Pánovej. Každý týždeň býva aj v Samaritáne aj v Simeone Biblické popoludnie aj za účasti členov cirkevného zboru. Obyvatelia Simeona chodia aj do kostola v Kajali. Tých, ktorým to zdravie dovolí odvezieme do kostola v Galante. Našich starkých odvezieme aj na celozborové dni, ktoré sa striedavo konajú v Galante, Matúškove a v Kajali.

„Pred šedinami povstaň, ucti si osobu starca.“ - 3. Mojžišova 19,32

Najdôležitejšie, čo môžeme v našom zariadení ponúknuť, je úzko spolupracujúci team zamestnancov, ktorí prístupujú k obyvateľom s chápacím srdcom. Aby starostlivosť nebola len technikou, zručnosť sa musí spájať s láskou. O to sa snaží aj personál nášho zariadenia, ktorý sa stara o obyvateľov po stránke hygienickej, ošetrovateľskej a opatrovateľskej. Doprevádza ich na lekárske vyšetrenia, na zdravotné kontroly, zabezpečuje pre nich lieky a zdravotné potreby. V rámci rehabilitácie personál každé ráno robí cvičenie s obyvateľmi, poskytuje im vodnú masáž nôh, liečbu lampou Biostimul, masáž rôznych častí tela masážnym strojčekom, cvičenie. Raz týždenne prebieha pracovná terapia, na ktorej vyrábajú obyvatelia za pomoci personálu rôzne predmety. Mobilnejší sa starajú o kvetinovú záhradku.

Okrem zamestnancov pomáhajú zariadeniam členovia CZ, členovia Kruhu priateľov Samaritána a Simeona, rodinní príslušníci obyvateľov, dobrovoľníci z radov dospelých, ale aj mládeže z CZ, ktorí v čase letných prázdnin robia spoločnosť obyvateľom, chodia s nimi na prechádzky, robia im nákupy. Zariadeniu pomáhajú aj sponzori a prispievatelia 2 % daní. Za túto oddanú pomoc vyslovujeme všetkým srdečné poďakovanie.

Samaritán ponúka aj spoločné stravovanie a opatrovateľskú službu v domácnosti.

Naším cieľom je služby skvalitňovať a rozširovať. Prijímať žiadosti z celého Slovenska, mali sme obyvateľku aj zo Švajčiarska a Nemecka. Teší nás, keď je o naše služby záujem, máme 100 % obsadenosť. Každá návšteva je u nás vítaná. Zariadenie je možné podporiť na číslo účtu 4210151614/3100.

Mgr. Mária Hudáková, riaditeľka

Zborová diakonia v Hanušovciach n/T

Tak ako asi v každom našom cirkevnom zbore, aj u nás Už dlhé roky u nás prebieha tzv. návštevná služba. Ochotné sestry, ale aj bratia navštevujú tých, ktorí sú osamelí, chorí, alebo pre svoj vek nemôžu prichádzať do spoločenstva cirkvi. V tomto duchu preukazovania lásky k blížnemu sme túžili potom, aby sme mohli čo najlepšie pomáhať tým, ktorí sa nachádzajú v núdzi.

Keďže sme presne nevedeli, v ktorej oblasti chceme túto prácu rozvinúť, a pre lepšiu informovanosť a pestrú v ponuke sociálnych služieb, navštívili sme v r. 2003 zariadenia Sliezskej diakonie v ČR ešte koncom roku 2003. Tam nás oslovila myšlienka, že je vhodné venovať sa takej službe, ktorá v našom regióne chýba, ale ľudia ju potrebujú. Výsledkom bádania po tej správnej ceste bola služba starým a chorým. V našom CZ sme sa veľa venovali deťom, mládeži a tak sa na starším sa trochu pozabudlo. Chceli by sme im to vynahradiť. Rovnako nás zaujalo, že v Sliezske ponúka evanjelická diakonia svoje profesionálne služby všetkým, ktorí to potrebujú, bez ohľadu na príslušnosť k cirkvi. O niekoľko mesiacov sme navštívili aj Domov dôchodcov v Košeci a po zhodnotení potrieb v našej oblasti, sme sa rozhodli pre profesionalizáciu našej práce v sociálnej oblasti. Hľadali sme vhodnú formu, ktorá by spĺňala požiadavky tak cirkvi ako aj štátu. Spomedzi viacerých možností sme si vybrali, založili a 2.8.2004 na Krajskom úrade v Prešove zaregistrovali neziskovú organizáciu s názvom KODRANT. Jej úlohou je pracovať v sociálnej oblasti so zameraním na opatrovateľskú službu, ošetrovateľskú službu, prepravnú službu a Domov dôchodcov. Slovo „kodrant“ pochádza z gréčtiny a znamená dva haliere. Iste poznáte novozmluvný príbeh o chudobnej vdove, ktorá hodila do chrámovej pokladnice práve tolko – dva haliere, t.j. kodrant (Mk 12,42), lebo viac nemala. Pretože na túto prácu je vždy nedostatok prostriedkov, názov našej neziskovej organizácie nám pripomína to, ako Pán Ježiš vysoko ocenil túto obeť chudobnej vdovy. A tak v duchu kresťanskej lásky, hoci z mála, aj my chceme pomáhať ľuďom, ktorí sú sa ocitli v núdzi a tak prinášať svedectvo živej viery v Pána Ježiša Krista službou lásky blížnym.

Začiatky boli ťažké – „pole neorané“. Začali sme sa venovať prípravám výstavby Domova dôchodcov. Od počiatku tu bol nápomocný domáci cirkevný zbor, ktorý na tento účel zakúpil pozemok od Prešovského samosprávneho kraja v časti mesta, kde už jedno sociálne zariadenie v správe VÚC pracuje. Súčasne sme boli zaangažovaní do opatrovateľskej služby v meste. Rovnako prišla ponuka na zriadenie Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS). Sám Pán Boh naše túžby pomáhať druhým požehnával a dával nám spolupracovníkov, bez ktorých by nebolo možné nič vykonať.

Dnes ponúkame klientom 2 druhy služieb. Od 1.1. 2006 ponúkame klientom poskytujeme opatrovateľskú službu. Štát cez samosprávu prispieva na tzv. profesionálne opatrovateľky. Momentálne máme 4 opatrovateľky, 3 na plný úväzok a 1 na čiastočný úväzok. Tieto pomáhajú s nákupom, podávaním liekov, prinášaním stravy, príp. varením, upratovaním, praním, či žehlením, v zime aj kúrením alebo dohľadom a pod., samozrejme podľa dohody s klientom. Zatiaľ túto službu konáme len v meste Hanušovce n/T, ale sme v jednaní aj so starostami okolitých obcí. Je to náročná práca, ale najlepšou reklamou a zároveň odmenou sú pre nás spokojní klienti a ich rodinní príslušníci, ktorým takto pomáhame borit' sa s prichádzajúcou starobou.

Od 1. januára 2006 Súčasne sme začali poskytovať ponúka-

me občanom Hanušoviec n/T a okolia aj službu ADOS, teda - ošetrovanie zdravotnou sestrou v domácnosti tých, ktorým takúto službu predpíše na základe predpisu lekára. Jedná sa napr. o podanie injekcie, infúzie, starostlivosť o preležaniny, preväzy rán, meranie tlaku, odbery v domácnosti, vzdelávanie príbuzných v starostlivosti o chorého v domácom prostredí a pod. Túto starostlivosť poskytuje diplomovaná sestra a jej výkony sú hradené zdravotnými poisťovňami. Keďže choroba a utrpenie patria k závažným problémom, podrobujú ľudský život skúške a často vedú k úzkosti a k uzatvoreniu sa do seba. Chorý človek sa preto sám ťažko vyrovnáva s ochorením a s osamelosťou. Práve takouto formou chceme priniesť, alebo vrátiť svetlo nádeje a pomoci do života trpiacich ľudí ako aj a ich blízkych. Okrem týchto služieb pracujeme na realizácii projektu Domova dôchodcov v našom meste. Okrem pozemku sme pripravili projekty a v meste prebehlo územné konanie. Aby sme mohli pokračovať, hľadáme finančné zdroje. Môžete prispieť aj vy. Modlitbou, alebo aj príspevkom **na č.ú.: 2192906454/0200 VÚB Hanušovce n/T.**

*Mgr. Eva Kolesárová, zborová farárka,
za Správnu radu Kodrantu, n.o.*

Zborová diakonia vo Vranove nad Topľou

sa nachádza kdesi na pol ceste. Toto slovo vystihuje jej situáciu. Je to dané tým, že na jednej strane sa práca darí v poskytovaní kompenzačných pomôcok nemocným aj mimo Šariško-zemplínskeho seniorátu a máme ich málo na dopyt, ktorý táto služba vyvolala - a to nielen v evanjelickej cirkvi a. v., ale aj u inoveriacich.

Na druhej strane Dom diakona Štefana (DDS), ktorý by mal slúžiť ako denný stacionár pre starších i banka nemocničných pomôcok ešte stále nie je dokončený. Vedenie zborovej diakonie čaká na rozhodnutie Generálneho presbyterstva ECAV (GP) o poskytnutí pôžičky na jeho dokončenie a taktiež zaradenie zborovej diakonickej organizácie vo Vranove nad Topľou do siete stredísk Evanjelickej diakonie ECAV. Členovia CZ ECAV vo Vranove nad Topľou však zatiaľ nesedia so založenými rukami, kým dostanú rozhodnutia. Postupne z obetavosti veriacich dokončujú jednotlivé práce na DDS.

Ak nájdeme v GP pochopenie pre schválenie pôžičky i zaradenie DDS medzi strediská ED ECAV, k 10. výročiu postavenia a posvätenia Chrámu Ducha Svätého by mohla pribudnúť ďalšia posviacka v našom cirkevnom zbore. Samozrejme, že nejde o posviacku v tom, alebo onom termíne, aj keď je ten termín pre mnohých motivujúci, túžime už spustiť prevádzku nášho zariadenia a tak ešte viac rozšíriť možnosť pomoci bratom a sestrám v našom zbore. Dôležité sú aj ekonomické hľadiská, každé predĺžovanie dokončenia stavby zvyšuje náklady. A tie by sme radšej videli v pomoci blížnym.

*Mgr. Slavomír Gallo
zborový farár*

„Pane, daj mi skôr iných potešovať, než hľadať vlastnú útechu. Pane nauč ma iným viac rozumieť, než žiadať, mne aby rozumeli. Lebo ten, kto sa rozdáva, prijíma.

František z Assisi

Okrem toho chýba aj odborná i ľudská podpora partnerských organizácií a výmena skúseností.

Preto sa jednotlivé zborové diakonie v bilaterálnych kontaktoch s ED uchádzali o pomoc i partnerstvo. Už dve organizácie predložili konkrétne žiadosti o členstvo v sieti ED (o transformáciu zborovej organizácie na SED). Okrem toho formulovali tieto potreby aj hromadne - prostredníctvom uznesení z Konferencií zborových diakonií, v ktorých požadovali ED o zastrešenie zborových diakonií.

Príprava novelizácie štatútu ED

Na základe vyššie uvedených požiadaviek, podporených názormi súčasných predstaviteľov ECAV a taktiež na základe vlastného záujmu vyformovať ED na jednotnú celocirkevnú organizáciu, pracovníci Ústredia ED pracujú na príprave novely Štatútu ED, ktorý by to umožňoval. Tento proces podporujú aj skúsenosti z vývoja na Slovensku v období do r.1950, ako aj súčasné skúsenosti s činnosťou partnerských diakonií v Českej republike (Slezská diakonie a Diakonie ČCE) a skúsenosti Diakonického diela v partnerských cirkvách v SRN.

Predpokladáme, že do konca r. 2007 pripraví ÚED nový Štatút ED, ktorý zachová všetky pozitíva súčasného a pripraví možnosti ďalšieho rozvoja evanjelickej diakonie na Slovensku.

-jh-

VÝBER Z AKTUALÍT EVANJELICKEJ DIAKONIE

ÚSTREDIE

• Pracovníčky a dobrovoľníčky Ústredia ED pripravujú v dňoch 9.- 14. júla 2007 letný detský tábor. Už jeho názov „Cesta preriou“ naznačuje indiánsku tematiku programu. Tábor sa zúčastnia deti z náhradných rodín, združených v Domove detí strediska ED Ľubietová, doplnené o deti zamestnancov ED.

• Ses. farárka Zuzana Kolárovská, v rámci projektu DEŠ - Diakonia na ev. školách, pripravila novú publikáciu s názvom „Objaviť diakoniú v Biblii a dejinách“. Publikácia doplnená pracovnými listami má slúžiť ako metodická pomôcka pre učiteľov náboženstva. Na prvý diel (biblické pramene diakonie), ktorý je už v tlači, nadväzuje pohľad na diakoniú na základe histórie.

STREDISKÁ ED

• K najvydarenejším aktivitám v SED Sučany v mesiaci máj patrila program ku Dňu matiek. Žiaci ZŠ v Turčianskych Kľačanoch pripravili pásmo milého slova a darčeky pre klientov. Z nejedného oka vypadla od dojatia slzička.

• Pri príležitosti Dňa matiek prišli do zariadenia SED Kštiná deti z miestnej MŠ. V domove dôchodcov deti starším zaspievali, zatancovali i zarecitovali. Priniesli so sebou radosť, akú len ony vedia.

• Dvaja pracovníci SED Košeca navštívili zbory a diakonické zariadenia Missourskej luteránskej cirkvi v Toronte. Pracovníci SED spolu s CZ a rodinnými príslušníkmi za hojnej účasti zasvätili Nedeľu diakonie, tentoraz v Božom stánku v Dubnici nad Váhom. Začiatkom júna vystupovala v domove dôchodcov hudobná spevácka skupina z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Dubnici n./Váh., kde brat Marcina pôsobí ako väzenský duchovný. V areáli SED Košeca prebiehajú stavebné práce - budovanie garáží a hospodárskych priestorov zariadenia.

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Vydáva Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku. Šéfredaktor Ing. Ján Huba. Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, Palisády 46, 811 06 Bratislava. E-mail: diakonia@diakonia.sk, 02/5441 7498. Vychádza 4x ročne. Registračné číslo: 3472/2005. Tlač: Ultra Print, s.r.o. Časopis je bezplatný. Jeho vydávanie môžete podporiť formou Tlačového fondu ED, na číslo účtu: 584759183/7500 ČSOB, a.s. Bratislava, Variabilný symbol 8811. Príspevky a fotografie do časopisu zasielajte na poštovú adresu: Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, P. O. Box 82, 814 99 Bratislava, alebo e-mailom: media@diakonia.sk.

Diakonia prináša aj veselé chvíle

• Dňa 9.6.2007 pripravili pracovníci SED Horné Saliby Deň otvorených dverí. Účastníci slávnostného podujatia mohli po Službách Božích navštíviť priestory strediska a prezrieť si výrobky klientov zariadenia, ktoré už realizuje svoju činnosť od roku 1996.

Pripojili sme sa aj my

• Pri prvom výročí otvorenia DD a DSS v SED Trnava sa konala dňa 10.6.2007 malá záhradná slávnosť. Po nešporných Službách Božích vystúpil ženský spevácky zbor Sereď a zazneli evergreeny Gizky Oňovej. Zároveň bola slávnostne otvorená telocvičňa v priestoroch strediska ED.

Rasť s novou partnerkou

a húževnatosťou sa im podarilo otvoriť tému perspektívy detí z detských domovov. Veríme, že sa nájdu ochotní ľudia, ktorí pomôžu aj ostatným chlapcom z tohoto zariadenia ED splniť sen nielen o vlastnom bývaní, ale zvlášť o plnohodnotnom živote.

• O veľký životný sen pre svojich kamarátov bojoval Rasťo Horvát, klient SED Veľký Slavkov - Dom na polceste spolu s televíznou moderátorkou Zlaticou Puškárovou. V tanečnej súťaži Bailando skončili pred dverami semifinále. Svojou úprimnosťou a húževnatosťou sa im podarilo otvoriť tému perspektívy detí z detských domovov. Veríme, že sa nájdu ochotní ľudia, ktorí pomôžu aj ostatným chlapcom z tohoto zariadenia ED splniť sen nielen o vlastnom bývaní, ale zvlášť o plnohodnotnom živote. Domov detí SED Ľubietová, sa zameriava na vyhľadávanie, prípravu a podporu vhodných profesionálnych rodičov, ktorí zabezpečia deťom rodinné zázemie a kresťanskú výchovu. V januári boli dvaja súrodenci, ktorí sú umiestnení v PNR, zaradení do procesu medzištátnych osvojení. V marci pribudol do PNR 2-ročný chlapec, ktorému bola nariadená ústavná starostlivosť. Bližšie informácie o SED čoskoro nájdete na pripravovanej internetovej stránke www.domovdeti.sk.

NEPREHLIADNITE!

Bratia farári - sestry farárky - učítelia náboženstva,
o projekte ED ECAV „DIAKONIA v evanjelických školách“ ste už viackrát mohli počuť.

Cieľom projektu bolo:

priblížiť mladým ľuďom diakoniu – praktický život viery v službe.

Kroky na dosiahnutie cieľa:

**vstupom do tried evanjelických škôl nastoliť tému diakonie
pripraviť Metodickú príručku na výučbu diakonie**

Metodická príručka (pomôcka) s diakonickými lekciami pod názvom „Objaviť diakoniu v Biblii a v dejinách“ je určená učiteľom náboženstva na všetkých školách. Bude vydaná v dvoch dieloch:

I. diel - Objaviť diakoniu v Biblii (lekcie 1-20)

obsahuje:

- informácia o ciele a úvod na používanie lekcí, poznámky k vekovým skupinám, obsah lekcí s označenými oblasťami, ktoré obsahujú, zoznam použitých skratiek,
- každá lekcia je pre tri vekové skupiny: 6-10; 10-15; 15-18 rokov. Prvé dve vekové skupiny majú pracovné listy a list s riešeniami pre vyučujúcich, pracovné listy s krížovkami a riešeniami, obrázky,...
- mapy k niektorým lekciam
- tabuľku s hebrejskými, resp. aramejskými a gréckymi menami a pojmami
- abecedný zoznam navrhnutých piesní podľa lekcí a vekovej skupiny
- piesne s notami, ktoré nie sú v spevníku „K trónu slávy“
- zoznam citácií z použitej literatúry, literatúra
- doslov

II. diel - Objaviť diakoniu v dejinách (lekcie 1-34)

obsahuje:

- lekcie s obrázkami osobností, rôznymi pomocnými symbolmi

Historicky nadväzujú na poslednú biblickú lekcii (L20), chronologicky predstavujú osobnosti a spoločnosti, ktoré sa cez dejiny cirkvi pričínili k zviditeľneniu praktickej stránky služby Pána Ježiša Krista, ktorou prejavoval starostlivosť o človeka v núdzi. Tým plnili Jeho poverenie s poznámkou: ... **chudobných vždy máte so sebou, a keď budete chcieť, budete im môcť dobre činiť; ... (Mk 14,7).**

Keďže učebné osnovy „neberú do úvahy“ dejiny diakonie, zostáva na vyučujúcich, ako a kde túto časť diakonických lekcí použijú (detské služby Božie, konfirmačná výučba, mládež, biblické hodiny dospelých a iné). Pripomíname, že Metodická príručka je aj podľa recenzentov **všestranne použiteľná** v CZ.

I. diel - Objaviť diakoniu v Biblii má cca 550 strán. V prílohe je návrh na zaradenie lekcí 1-20 na hodiny náboženstva podľa učebných osnov na školský rok 2007/08 pre 1.-9. triedu.

I. diel je už v tlači a v júli bude môcť byť distribuovaný na seniorské úrady pre všetky CZ. Vo viere očakávame, že **každý CZ si objedná na ÚED aspoň jeden exemplár.** Mestské CZ prosíme, aby objednali potrebný počet ks, podľa počtu vyučujúcich náboženstvo. Evanjelické školy dostanú po jednom exemplári cez Nadáciu Jana Amosa Komenského. Predpokladaná cena je (hlboko pod výrobnou) 590 Sk.

II. diel - Objaviť diakoniu v dejinách by mal byť distribuovaný do konca r. 2007. Budeme Vás včas informovať!

Autorkami sú Mgr. Zuzana Kolárovská, farárka v. v. a Barbara Haug, diakonisa sesterstva v Herrenbergu.

(zk, jh)